
Femte Søndag efter Trinitatis

En prædiken af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Femte Søndag efter Trinitatis	4
5. SØNDAG EFTER TRINITATIS	4
Metadata om værket	4
Metadata om værket	4

Femte Søndag efter Trinitatis

5. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Prædikedag 5. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Prædikedato 13. juli 1941

Prædiketekst Lukas 5,1-11

Prædikested Vedersø Kirke

Prædiken ID P130741-01

Kilde (Ved Babylons Floder, 97-103)

Femte Søndag efter Trinitatis.

Det, vi har hørt, er, hvad der med et ferskt Udtryk kaldes Historien om Simon Peders Fiskedræt. En Soldat vilde vel kalde det: Da Peder blev slaaet til Marsjal. I hvert Fald handler det om Fiskeren Simons Kaldelse til Discipel.

Hvad var det, der gjorde denne Mand værdig til saa høj en Post? Det er der givet mange Forklaringer paa. Hver Fortolker har fundet de Egenskaber frem, som *han* nu ansaa for de ypperste og ved Hjælp af en Smule Behændighed og sommetider ogsaa lidt Hekseri faaet dem anbragt paa Simon og demonstreret: Her har vi Aarsagerne til, at denne Mand kunde udnævnes til at være den fremmeste i Vorherres Følge.

For mig stiller Sagen sig saadan, at Jesus kaarede Simon paa Grund af hans Fejl. Førerstof var der ikke meget af i Fiskeren fra Betsaida. Maaske havde han en vis Evne til at gaa paa, men hvordan saa med den mindst lige saa vigtige Evne til at vente? Den stædige Udholdenhed, Foragten for Kompromis'et, den usvigelige Sikkerhed, som de andre kan bygge paa — alt det finder vi intet af hos ham, ja, mindre end intet.

Kipling har et stolt Vers om under alle Forhold at staa ved den Høvdings Side, man engang har stillet sig nær. Slig blændende Heroisme laa langt fra Simon. Han havde det tværtimod saadan, at naar det gjaldt, saa svigtede han. Naar det rigtig kom til Stykket, naar det for Alvor skulde vise sig, om det havde Bæreevne hos ham, alt det, han var kaldet til, saa afslørede han sig som en Stymper. Han er blevet verdenshistorisk berømt som Fornægteren. Egentlig duer han slet ikke til en Prædiken for f. Eks. K. F. U. M. og endnu mindre K. Alt det, der hedder Idealer, hænger sygt med Vingerne, naar det kommer i Nærheden af Simon Jonas' Søn. Han havde Ret, han havde virkelig Ret i sin Selvkarakteristik: Jeg er en syndig Mand. En syndig Mand, det var, hvad Simon Peder var; og saa var han ikke ret meget mere. Det lyser ud af Evangeliernes Beretninger, at Jesus var Menneskekender par excellence. Det skyldes altsaa ikke Fejlvurdering af Peder, at Mesteren udvalgte netop ham. Jesus har fra første Færd gennemskuet ham. Han har set: Dér har vi et Menneske med de og de grove Mangler. Og da han var Jesus, har han føjet til: Ham kan vi altsaa bruge.

Thi Gud er jo den, der glæder sig over en Synder, som omvender sig, frem for over 99 retfærdige, der ikke har Omvendelse behov. Der funkler i dette Jesus-Ord mere end den diamantskarpe Ironi.

Peder blev altsaa indtegnet ved det teologiske Fakultet i Genesaret. Vi hører i Dag om Immatrikulationsfesten. Hans Adgangsbevis var dette, at han ikke duede til at fiske: Vi har arbejdet hele Natten, Mester, og fik intet. Meningen er: saa faar vi naturligvis heller ikke noget nu; men jeg er en høflig Mand og vil nødig støde nogen.

I det Studium, Peder nu kommer til at gennemgaa, spiller Jesus med sin guddommelige Menneskekundskab. Han fik aldrig givet Peder nogen ny Natur. Han var og forblev den samme. Hele Livet igennem indtil sin sidste Stund var han en Zigzagsjæl. Men lykkedes det ikke Jesus at forbedre ham, lykkedes det ham i hvert Fald at bruge ham. Den store Mester var stor nok til, at han med en Peder kunde grundlægge det Verdensrige, som er det eneste, der virkelig kan bære hans Navn.

Lad os gaa en Smule i Enkeltheder. Man har sagt, at det egentlig er saa kønt af Peder, at endskønt han tvivler paa, at det kan nytte noget, gaar han alligevel ud paa Jesu Ord. Det manglede bare! hvad andet skulde han gøre? Et klart Nej havde jo været aabent Oprør, et “Færdig for Livstid” mellem de to Mænd. Den Mand, vi vilde have ventet skulde blive Jesu Førstemand, vilde have sprunget i Baaden med et Tusind Tak, Herre. Var det ikke hans Mester, der talte? Kunde han ikke se paa Mesterens Øjne, at nu vilde der ske store Ting? Ak, nej, der er intet opløftende i Synet af denne brummende og uvillige Mand, denne ikke blot tvivlende, men direkte vantro Discipel.

Saa er det, Jesus giver ham Lasten fuld af Fisk. Han angriber hans ene Last ved at give ham en anden. Det er Jesu spøgefulde Lektion, et af de kraftige Beviser for, hvor stor en Humorist Frelseren er. Han gaar ikke af Vejen for et “Sig det med Rødspætter”. Og Virkningen er en uendelig større, end om han havde holdt en Tordentale eller slaaet Disciplens uforskammede Mund med Apoplexi. “En Rædsel paakom ham og alle hans Fæller”, er det fortalt: Gaa bort fra mig, Herre, jeg er en syndig Mand. Men atter ler denne underlige Mester, han knæler for: Ja, ja, Ven Simon, nu har du tilfulde bevist, at du ikke duer til at fiske; derfor vil jeg gøre dig til en Storfisker; du skal starte mit Menneskefiskeri, det største i sit Slags her paa Kloden.

Er der noget mærkeligt i, at de lagde Skibene til Land og forlod alle Ting og fulgte ham?

— Peder havde uhyggeligt nær baade til Ord og Handling. Det gav næsten altid Bagslag. Var det derfor, Jesus tog saa nænsomt paa ham? I hans Livs dybeste Fald gav han ham blot et Blik. Han vidste vel, at for den Slags ilfærdige Naturer er Vejen ikke lang fra himmelhøjt lyseblaat og til Fortvivlelsens sorte Dal. Men dèr havde Jesus ikke Brug for ham. Kun en enkelt Gang har han skammet ham haardelig ud; ellers havde han sin egen underfundige Maade overfor Disciplen. Der var faa, man ringere kunde betro Nøgler end Peder. Ikke fordi han var utro; men hvad kunde han ikke komme i Tanker om at bruge dem til, enten naar han var alt for højt oppe eller alt for dybt nede? Nuvel, saa *betroede* Frelseren ham Nøgler. Himmeriges endda. Og det er aldrig fortalt os, Peder har misbrugt dem. Først hans Arvtagere, der vistnok har faaet dem uden om Skifteretten, har sommetider kunnet afgive Grund til Klage.

Kosteligt, og med dybest Sigte maaske, greb Mesteren Tingene an overfor sin Ven, den Dag, han gav ham Tilnavn. "Blæsten" eller "Bølgen" kunde han have kaldt ham og fundet paa smukke Billeder omkring det nye Navn, men han kaldte ham Klippen. Har man hørt noget lignende? Simon en Petrus!

Ja, saadan kaldte Jesus ham, og hvad har det ikke betydet for ham de næste 30-40 Aar af hans Liv! Hver Gang han har været ved at opgive sig selv som haabforladt karakterløs, er det kommet til ham, at Herren havde kaldt ham for Klippen, Herren, der kendte ham. Og han rejste sig og tog fat igen i Tillid til den dybe Mening i Mesterens Humor.

"Den levende Sten" kaldte han sig selv som gammel i et rørende og lidt kluntet Forsøg paa at eftergøre Tonen i sin Herres vise Spøgefuldhed. Jo, han blev den levende Grundsten for den Menighed, der kom til at ligne ham saa saare: der bekendte Jesus og elskede ham, og i afgørende Øjeblikke fornægtede ham, og dog blev ved at være Jesu Menighed, af *hans* Naade, efter *hans* Kaldelse, adlet alene af *den*.

— — —

Det bliver saa stort for mig, at blandt alle de storsindede og retskafne, karakterstærke og myndige Farisæere var der ingen, der fik Plads i Jesu Følge. Ingen af de klippefaste blev kaldt for Klippe; det blev han, der var det stikmodsatte af klippefast. Heller ikke jeg har andet at møde op med end Bekendelsen: Gaa bort fra mig, jeg er en syndig Mand. Gaar han saa bort? Historien om Simon Peders Kaldelse siger mig, at det kan jeg ikke regne med. Ogsaa mig hjælper den Historie mod at fortvivle.

Og nu mit Fædreland? Det er jo et kristent Land, kaldt af Skaberen selv til at bære hans Søns Navn. Et dygtigt Folk; i mange Maader retskaffent og virksomt og vaagent, men i selve Livsspørgsmaalet har det maaske ogsaa i det brændende Afgørelsens Øjeblik, vist sig som Fornægter. Er det saa forkastet? Ikke af den Herre, der ej heller forkastede Disciplen, som sveg ham. Han har stadig sin Mening med os. Hans Kald med Danmark staar ved Magt.

Men der er dog eet, vi ikke maa glemme, naar vi taler om Peder, — lad os indprente os, at een Dyd havde han. “Gaa bort fra mig, jeg er en syndig Mand.” Eller en anden Gang: Da gik han udenfor og græd bitterlig.

Paa denne Dyd og saa paa alle hans Fejl, var det Herren byggede, da han gav ham det største Discipelnavn af alle.

Lad os huske det, mine Medkristne.

Lad os huske det, Landsmænd.